Glasgow
University Library

via veritas vita

82 . b . 23

Myers

Mann

Alvey

Edgar

Harkin

Evans

Nugent

Cleghorn

Baron Seton

Little

Mc Ilwaine

Lyons

# DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE DIABETE.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,
Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

JOSEPHUS HART MYERS, A. M.

AMERICANUS.

Ad diem 24. Junii, hora locoque ſolitis.

Quo plus ſunt potae, plus ſitiuntur aquae. OVID.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXIX.

Viro jure celeberrimo

# GULIELMO CULLEN,

Medicinae practicae in Academia Edinenſi

Profeſſori, &c. &c.

S. P. D.

# JOSEPHUS HART MYERS.

*Cum, Vir illuſtriſſime, quanta me benevolentia et urbanitate ſemper ſis. proſecutus, qualemque per quadriennium medicinae, ſcientiae in primis difficili, ſtudenti facem praetuleris, mecum reputo, nullus dubitandi, cuinam hoc opuſculum debeam conſecrare, locus ſupereſſe poteſt. Non opis eſt meae, quod non parvo quidem dolori, beneficia quae a te acceperim numeroſa penſare. Igitur, quod ſolum reſtat, hanc liceat grates perſolvendi occaſionem arripere, et Deum optimum maximum enixe orare, ut valetudo commodiſſima nunquam non tibi contingat, ut longum per temporis ſpatium* medicinam tuam, *e rudi indigeſtaque fere mole laboribus tuis auſpicatis in ordinem jam redactam, ornare, obſcura ejus et perplexa plenius illuſtrare, et multa quae illi adhuc deſint feliciter ſupplere pergas.*

*VALE.*

*Dabam Edinburgi,*
*Idibus Juniis.*

# DISSERTATIO MEDICA

## INAUGURALIS,

### DE

# DIABETE.

HISTORIÆ, cauſarum, et curationis morborum notitia, niſi ſemet ſaepe oſtendunt, et omnia indolem eorum ſpectantia accuratiſſime notantur, non poteſt comparari. Si igitur hunc morbum parum clare pleneque exequamur, non nobis vitio verti debet, cum ejus mentionem antiquiores, apud quos rarius apparuerit, vix fecerint, nullumque fere auxilium ab iis poſſit peti. Multi quidem medici optimae notae, quorum curae plurimi aegroti ſunt demandati, nullum ejus exemplum unquam viderunt. Galenus, qui omnibus ſuis aequalibus palmam praeripuit, ſe

duo tantum ejus exempla notaſſe refert. Lommio, et Fabricio Hildano, ſemel tantum morbus ſeſe oſtendit. Si ſcriptores antiquiores cum hodiernis contuleris, hos cohortem morborum novam, quae ſeculo noſtro et ſuperiore terris incubuit, et a luxuria omnigena, quae hodie tantòpere invaleſcat, vires mortalibus inſigniter convellat, eoſque morbis hactenus parum notis opportuniores efficiat, haud dubie proficiſcitur, depinxiſſe comperies. Non igitur mirandum, nonnullos recentiorum compluria ejus exempla vidiſſe, et memoriae prodidiſſe. Varia ei nomina indiderunt, quae omnia, cum naturam morbi veram minime deſignent, ſilentio praetereunda ducimus.

## DEFINITIO MORBI.

"Urinae praeternaturalis, copia immodica, "profuſio, chronica *."

HISTO-

* Cul. Gen. Morb. G. LVIII.

## HISTORIA.

Morbus a deſiderio urinam reddendi, quod e brevibus intervallis redit, incipit, et quantitas urinae, quae excernitur, praeter conſuetudinem magna. Urina non tantum quantitate, ſed etiam dotibus, a naturali differt; namque ſpecies diverſas prae ſeſe fert, ſapore et odore admodum varia. Quantitas urinae deſideriumque potus ex aequo increſcunt, os gradatim magis magiſque ſiccum evadit, et ſaliva albida, viſcida, ſpumoſa; et aegrotus ad eam excernendam admodum proclivis eſſe videtur. Quod urinae excernitur, id modum in mirandum augetur. Sitis, ſub initium modica, pro ratione profluvii, quod ingeſta ſemper excedit, increſcit. Quatuor humorum libris ſumptis, duodecim urinae librae fuerunt excretae *; et exempla non deſunt, ubi quantitas multo major † profuſa eſt. Prout ſitis augetur,

* Vide Clinical Reports, anno 1778.

† Vide Medical Obſervations and Inquiries.

augetur, calor praeter conſuetudinem magnus in viſceribus abdominis ſentiri incipit. Poteſtas urinam retinendi gradatim imminuitur, et doloris ſenſus aegrotum eam ex intervallis breviſſimis excernere ſaepe cogit. Urina odorem et saporem ſubdulcem habet, et quantitatem materiae ſaccharinae praebere conſuevit. Namque tres librae urinae et dimidia tres uncias ſacchari et dimidiam * comprehendere ſunt compertae. Nonnunquam aliqua ex parte opaca eſt, et miſturam mellis et aquae dilutiorem reddit. Plerumque tamen omnino pellucida, et fere coloris expers, nihil ſedimenti ſervata oſtendens. Alias, quaſi oleum continere videtur, quod ſub forma pelliculae ei innatat. Mutationes hujuſcemodi ſaepe incidunt, dum dotes urinae ſenſibus percipiendae, ſtatuſque morbi, nulla ex parte mutantur. Ægrotum cubitum iturum, et mane poſtero ſurgentem, ponderatum pondus, uncias complures adaequans, quamvis aëre in ſicco cubiculoque calido decubuit, noctu ſibi comparaſſe; pondus vero die, etiam per tempus, quo nihil urinae fuit redditum, ei nonnunquam imminutum

* Vide Clinical Reports, anno 1778; Doctor Black's Lectures; Medical Obſervations and Inquiries.

tum eſſe, experimenta † teſtantur. Odor ſaporque dulces urinae ad hunc morbum conſtituendum non ex toto neceſſarii eſſe videntur; etenim non ſemper adſunt.

Liſterus, qui naturam urinae diabete laborantium per quaedam experimenta indagare conatus eſt, ſe eam inſipidam nonnunquam offendiſſe memoriae prodit. Et rem ita ſeſe aliquando habere, medicus ſagaciſſimus, quem noſtrum viderit ſeculum, plane ‡ teſtatur. Cutis fit arida et contracta, et ſpeciem anſerinae prae ſeſe fert. Alvus plerumque aſtricta. Appetentia cibi ſolidi gradatim minuitur, adeo ut aegrotus, quanquam magna moleſtia in regione epigaſtrica, cum ſenſu quaſi eſuriei perpetuo, ſaepe ſentitur, alimentum omnigenum tandem faſtidiat. Vires ei gradatim convelluntur, et notae debilitatis manifeſtiſſimae ſeſe oſtendunt. Tumores oedematoſi in partibus corporis diverſis, ut in femoribus, cruribus, et pedibus, noctem verſus potiſſimum, oriuntur; ſed, mane appetente, rurſus evaneſcunt. Si quando aegrotus excretione urinae diu abſtineat, aliae partes,

tes,

† Vide Clinical Reports, anno 1778.

‡ Vide Cullen's Lectures.

tes, ut lumbi, teſtes, &c. quoque intumeſcunt et tenduntur. Signa nonnunquam aſcitis in quinque ſexve dies continuos apparent, adeo ut aqua in abdomine percuſſo plane fluctuet; deinde gradatim decedere incipiunt, rurſuſque ex intervallis brevibus redeunt, morbum primarium et idiopathicum ne minima quidem ex parte mutantia. Ægrum miſerandum infeſtat ſenſus caloris inteſtinorum gravis et excrucians, cum doloribus qui in regionem lumborum diffunduntur. Volae manuum et pedum frequenter caleſcunt, quae ſigna noctem verſus ingraveſcunt. Nocte prima ſudor non raro prorumpit, qui nonnunquam univerſus et odore ingratus et ſubacidus. Arteriae plerumque non ſaepius, quam octogeſies aut nonageſies, intra minutum agitantur. Caeterum, cum paroxyſmi febriles, febris hecticae proprios referentes, ex intervallis accedant, pulſus eo tempore celeriores et duri evadunt, numerum centum decem centumve viginti attingentes. Corpus ſquallidum et macilentum fit, mens inquieta parumque conſtans, adeo ut nihil poſſit reperiri, quod animum aegroti a moeſtitia poſſit abducere. His ſignis ingraveſcentibus, convulſiones tandem accedunt, et ſingulis momentis graviores evadentes aegrotantem extinguunt.

INCISI-

## INCISIONES CADAVERUM.

Cum morbi non poſſint depelli, niſi ſedes eorum effectuſque, quos in partes laborantes edant, cognoſcantur, cadavera omni fere morbo extinctorum incidere conſuerunt anatomici, et non fruſtra; namque multum lucis naturae morborum hinc ſaepe fuit offuſum. Hoc in diabete quoque non fuit neglectum. Quae autem inter cadavera incidenda ſe in conſpectum dederunt, ea hujuſcemodi fuerunt. Renes mulierculae, Petro Pawio teſte, quae hoc morbo per aliquot annos laboraverat, praeter conſuetudinem flaccidi, colore cinerei, et ſanos rubore non adaequantes, reperti ſunt. Quinetiam in cadavere viri nobilis aperto, uti Hoffmannus memoriae prodidit, qui diabete diu fuerat colluctatus, ſe oſtenderunt concreta calculoſa viis in urinariis inhaerentia, ureter dexter mirum in modum dilatatus. Ren dextri lateris inſuper magnitudinem naturali et ſana duplo majorem ſibi fuerat adeptus. Reliqua quoque abdominis viſcera morbida eſſe comperti ſunt incidentes; hepar vero potiſſimum. Hoc

autem

autem in cauſa eſſe videtur, cur Meadius celebris non in renibus, ut pleriſque aliis medicis placet, ſed in hepate diabetem, ſedere contendat. Quomodo vero hepar vitioſum et tumefactum diabetem poſſit movere, intellectu in primis difficile. In morbis quidem abdominis non paucis hepar quoque laborat. Affectus vero hujus pro ſequela vel comite illorum fortuito, non pro cauſa, plerumque habendus. Haec opinio fundamento parum ſtabili haud dubie innititur, et argumenta multa, quae ad eam refellendam plane conferrent, facile poſſent proferri; operam vero in hoc male poſitum iri putamus. Igitur inciſionem potius cadaveris aegroti cujuſdam, quem anno ſuperiore, Noſocomio in Regio Edinenſi, vir illuſtris Dr Home, ad ſanitatem reducere multa per medicamenta potentiſſima adhibita fruſtra conatus eſt, referemus. Huic interfuimus, et ſequentia in conſpectum ſeſe dederunt. Renibus patefactis, ſiniſter praeter conſuetudinem amplus, et ſubſtantia mollis. In duas partes aequales ad lineam horizontalem diviſus, nihil fere pelvis, quae ex toto propemodum fuit deleta, oſtendit, et nihil amplius potuit videri quam ureter certae ſubſtantiae ejus parti adjunctus. Tubuli uriniferi, quam ſanitate ſubſtante, multo

minus

minus evidentes et manifeſti fuerunt. Dexter eodem modo inciſus ſpeciem magis ſanam et naturalem prae ſeſe tulit, et pelvis uſitatam magnitudinem habuit. Ureteres non praeter naturam adaucti. Subſtantia utriuſque renis odorem emiſit ſubacidum. Omnes et meſenterii et meſocoli glandulae intumuerant, colore pallidae, ſubſtantia modice firmae. Syſtema meſenterii ſanguiferum aliquantum adauctum. Hepar ſpecie ſanum et naturale fuit, ſed nonnullis in locis colo firmiter adhaeſit. Nulla lymphatica in veſica urinaria, quae tunicis praeter conſuetudinem valida fuit, potuerunt notari. Reliqua abdominis et thoracis viſcera omnes ſanitatis notas habuerunt *.

## DIAGNOSIS.

Cum ſigna hujus morbi praecipua, urinae nempe praeternaturalis, copia immodica, profuſio, chronica, cum ſiti plerumque magna, non ei cum

B ullo

* Vide Clinical Reports, anno 1778.

ullo alio ſint communia; a reliquis vitiis, quae corpus humanum infeſtant, ſatis ſecerni videtur. Unum tantum morbum, viz. enureſin, ſive urinae incontinentiam, memoria tenemus, quem inter et diabetem aliquid ſimilitudinis intercedit. Si vero nobiſcum conſideremus, urinam diabete laborantibus, invitis, non excerni; enureſi, contra, affectis, abſque voluntate, conſtanter fere, profluere, et dotibus ſuis non mutari, ſigna quae unum ab altero morbum diſtinguunt, ſatis manifeſta eſſe fatebimur.

## CAUSA PROXIMA.

Quanta obſcuritate et caligine haec implicetur, e ſententiis diverſiſſimis, in quas ſuper ea auctores, rei medicae peritia et ingenii acumine jure nobilitati, conceſſerint, abunde conſtat. Ex hiſce autem complures, quae, judicio noſtro, minus ſint probabiles, prius leviter percurremus, deinde eam, quae proxime ad verum videatur accedere, referemus.

Dolaeus,

Dolaeus, in Encyclopedia ſua medica *, cauſam diabetis proximam ex tota improbabilem profert. "Tubulos," ait ille, "iſtos per omentum ex fundo ſtomachi prodeuntes nimis laxatos culpo; per hos enim patentiores ductus ſine mora pergit ad renes, quicquid eſt potulenti; ad cor enim potus in diabete non poteſt deferri, quia impoſſibile eſt potum per cor ita ſtatim tranſire, et cum ſanguine ad renes deferri," &c. Quod vero hanc opinionem Dolaeanam ex toto convellit, eſt, quod nulli hujuſcemodi tubuli ab ullo ex hiſce anatomicis, quos noſtro contigerit ſeculo videre, accuratiſſimis unquam reperti ſunt, quanquam plurima, quae antiquiores fugerant, e tenebris eruerunt. Quinetiam non erat, cur negaret, potum in diabete per cor tam ſubito poſſe tranſire, et cum ſanguine ad renes deferri, ſi ſecum reputaſſet, quam brevi humores in ventriculum recepti poſſint abſorberi, et ſanguinem ingredi, quamque rapide ſanguis per cor tranſeat, et omnia ſibi admiſta in partes corporis remotiſſimas diffundat. Cujus exemplum in ea urinae excretione liberali, quae liquores ſpirituoſos alioſque ſumptos non raro ſubito excipit, luculentum habemus.

Junckerus

* P. 583, et ſeq.

Junckerus * autem motum vaſculorum renum ſecernentium admodum turbatum pro cauſa proxima habet, qui, eo judice, ut non ſolum ſerum, ſed etiam lympha a pinguedine liquefacta deducta, in tubulos uriniferos magno cum impetu propellatur facit. Motus quidem hujuſcemodi forſitan turbatus, ſenſilitaſve potius renum ipſorum, ut poſtea oſtendetur, nonnullis in exemplis, ſed minime in omnibus, ſecretionem urinae adauctam movet.

Liſterus †, contra, morbum non in renibus ſedere, ſed ab ardore ventriculi et inteſtinorum maximo, qui potionem quamlibet lenem admodum diureticam acremque reddere poteſt, proficiſci contendit. Haec vero opinio meram theoriam tantum ſapit, ut refutationem vix mereatur.

Williſius ‡ vero, et nonnulli alii, morbum a ſanguine diſſoluto, vel ſero lymphae coagulabili et craſſamento non rite admiſto, oriri opinantur. Caeterum partes, unde ſanguis conflatur, nunquam a ſe invicem diſſociantur, niſi lympha ipſa coagulabilis, quae omnes inter ſeſe conjungat, et ſpiſſitudinem

* Conſpectu Med. p. 799.

† Exercit. Medic. p. 64.

‡ Oper. Tom. II. p. 90.

ſpiſſitudinem illis juſtam conciliet, ſit diſſoluta. Quod ſi incideret, nihil, judicio noſtro, valeret obſtare, quominus humores e vaſis excernentibus quibuſlibet, ut in morbis ad putredinem multum vergentibus fit, aeque ac renalibus, effunderentur.

Boerhaavius * denique celebris morbum a nimia arteriolarum renum, quae urinam ſecernant, laxitate pendere exiſtimat, et ſimul humores praeter conſuetudinem dilutos ad eum movendum neceſſarios eſſe affirmat. Cauſam quidem priorem diabetem nonnullis in exemplis dare fatemur; nihil vero rationis, cur humores hoc morbo laborantium juſto dilutiores eſſe ſuſpicemur, reddi poſſe putamus. Quae urina excernitur, ea quidem ſaepiſſime pellucida; urina vero hujuſmodi in hyſteria, aliiſque morbis ſpaſmodicis, ſeſe oſtendit, ubi nihil omnino ſubeſt, unde humores nimis tenues eſſe poſſimus concludere. Praeterea, aliis in caſibus, ſpeciem longe diverſam prae ſeſe fert, et non raro ſervata turbida fit, ſerum lacve etiam dilutius referens; quod aliquid ſolito craſſius ei admiſtum eſſe teſtari videtur.

His

* Praelect. Acad. tom. III. p. 174.

His opinionibus quam breviſſime percurſis, et nonnullis aliis, quae minoris momenti eſſe videantur, ſilentio praeteritis, proximum eſt, ut Culleni celeberrimi propriam, qua diſcipulos ſuos per aliquot annos antequam diſſertatiuncula Dobſonia, ſuper hoc morbo, in obſervationibus medicis Londinenſibus in lucem fuit edita, conſtanter erudiendos curavit, referre aggrediamur.

Cauſa autem diabetis proxima, ut viro illuſtriſſimo placet, triplex eſt.

1. Curſus ſanguinis nimius ad renes factus.

2. Laxitas vaſorum renum ſecernentium praeternaturalis.

3. Quidam ſanguinis ſtatus, qui eum ad nimis copioſe tranſeundum per renes proclivem reddit.

Cauſa prima in diabete hyſterico, uti appellatur, ſubeſſe videtur; ſed hunc non pro diabete juſto, pro ſigno vero tantum alius morbi, habemus. Altera in diabete juſto chronico adeſſe poteſt; et inciſiones revera nonnullorum, qui diabete diu colluctati fato tandem conceſſerunt, laxitatem renum praeternaturalem in conſpectum dederunt. Utrum vero equidem haec laxitas poſt mortem ſeſe oſtendens ſecretionem urinae adauctam

tam fecerit, vel impetus humorum nimii ad renes facti, et ſaepius reiterati, effectus fuerit, judicatu difficile. Et nullae, quantum noverimus, diabetis hiſtoriae in monumentis medicinae repeRiundae ſunt, quae hanc difficultatem tollere, nobiſve ſuadere poſſunt, ut laxitatem vaſorum renum praeter naturam morbi cauſam unquam fuiſſe credamus. Tertia autem diabetis cauſa, quam tradidimus, magis manifeſta et evidens. Conditio ſanguinis, quae eum ad tranſeundum per renes, quantitate praeter conſuetudinem magna, proclivem efficit, duplex eſſe poteſt. 1. Quantitas tantum humoris aquoſi in ſanguinem devecti ſolito major. Ita quantitatem liquoris aquoſi inuſitatam epotam diabetem, qui in tempus maneat, facere notamus; qui tamen non pro morbo, ſed ſecretione ad ſyſtema levandum omnino neceſſaria, habendus. Caeterum, quantitas humoris aquoſi inſolita vaſa ſanguifera alia ratione, quam mera potione, ingredi poteſt; pars aquae etenim, quae aëri omnibus, quotquot ſint, circumdato conſtanter ineſt, per vaſcula cutis lymphatica abſorbetur. Abſorptionem autem hujuſcemodi revera pergere, compluria experimenta plane teſtantur; corpus enim, nulla materia ſenſibus noſtris percipienda in id invecta, pondere augeri

augeri conſuevit. E tali ponderis auctu abſorptionem, quae ſenſus fugiat, fieri, et e pondere corporeo eundem in modum imminuto perſpirationem inſenſibilem pergere, concludimus. In multis diabetis exemplis quantitas urinae, dato tempore excretae, potionem cibumque eodem tempore ſumptum non tantum magnopere exceſſit, ſed tanta fuit, quanta partem humorum, qui vulgo corpore ſoleant contineri, majorem exhauſiſſet, niſi detrimentum, quod cepiſſent, idem per ſpatium more inſolito natura penſaſſet, quod aliter, quam abſorptione cutanea, fieri ponere non poſſumus. 2. Altera maſſae ſanguineae conditio, partem ejus ſeroſam, ad nimis copioſe per renes tranſeundem accommodatam reddens, eſt ſtatus ſeri praeter naturam ſalinus. Salina in corpus quantitate praeter conſuetudinem magna invecta per renes tranſire, et urinae ſecretionem augere, ſolere non raro notamus. Quaecunque cauſae igitur ſtatum ſeri ſanguinis praeter morem ſalinum facere poſſunt, eaedem diabetem quoque movebunt. Compluria exempla ſunt, ubi ſtatus ſanguinis praeter conſuetudinem ſalinus ſeſe oſtendit; ſed, quantum nonnulla eorum ſpectat, nunquam, quod noverimus, diabetem fecerunt. Et unicum hujuſcemodi, quod habemus,

mus, exemplum eſt, ubi materia ſaccharina in maſſa ſanguinis nimis abundat. Experimenta quidem ſaporem ſeri ſanguinei dulcem eſſe, aut materiam ſaccharinam ei ineſſe, nondum demonſtrarunt. Caeterum, cum nonnulla experimenta nupera quantitatem materiae ſaccharinae largam una cum urina in diabete excerni oſtenderint, vix ambigere poſſumus, quin materia hujuſmodi in ſanguine quoque exiſtat, profluviumque urinae immodicum faciat. Hoc vero longius proſequi, et quo modo haec materia ſaccharina quantitate adeo inuſitata, gignatur, exponere difficillimum eſſe comperimur, vixque conari audemus. Alimenta vegetabilia non parum materiae ſaccharinae conſtanter ſuppeditare, quae in lacte foemineo, quod ex alimentis recentibus, et potiſſimum vegetabilibus, extrahi videtur, ſeſe revera oſtendit, dici poteſt. Cum vero lac hoc modo formatum, et materia, quam comprehendat, ſaccharina in maſſa ſanguinis, poſt alimenta ſumpta, non diu ſeſe oſtendant, materiae ſaccharinae generationem unum tantummodo, in proceſſu ſanguificationis, ſi ita loqui liceat, animali gradum eſſe, alterumque non deeſſe, quo lac et materia ſaccharina prorſus mutentur, et in eum humorem ex toto alcaleſcentem, qualem animalium ſanguinem

 eſſe

eſſe plerumque comperimus, vertantur, non opinari non poſſumus. Si vero hic gradus proceſſus animalis poſterior minus perfectus evadat, et conſilio ſupra poſito nequeat inſervire, materia ſaccharina ex alimentis extracta mutationis expers manere, in maſſa ſanguinis accumulari, et in ſecretione urinae apparere poteſt, diabetem, ut ſupra comprehenſum, movens. Hoc vero, ut conjecturam tantum probabilem, examini eruditorum ulteriori ſubjiciendam, proferimus.

## CAUSÆ REMOTÆ.

Has in tres claſſes, uti tribus cauſis proximis ſupra poſitis melius accommodarentur, in eas, nempe, quae curſum humorum ad renes nimium faciunt, quae vaſa renalia nimis relaxant, quaeque ſerum ad effluendum e renibus nimis proclive reddunt, dividendas quondam putavimus. Cum vero nobiſcum reputaſſemus, pleraſque cauſarum, quae ſpaſmum ſuperficiei corporeae inferunt, et impetum igitur humorum ad renes adaugent, vim quoque debilitantem, ut e febribus rite conſideratis abunde patet, habere, et idcirco non

tantum

tantum per ſe, ſed etiam per profluvium urinae immodicum, quod faciunt, renes praeter conſuetudinem laxos efficere, et eas, quae hoc potiſſimum praeſtare putentur, renes non poſſe debilitare, quin vires quoque ſyſtemati univerſo aliqua ex parte convellant, poteſtates aſſimilantes imminuant, et igitur materiam ſaccharinam in maſſa ſanguinis, uti ſupra fuit expoſitum, nimis copioſam progenerent, rationem nullius ordinis ſingularis, cum omnes effectus potius conjunctos quam ſeparatos edant, habendam eſſe ducimus. Sequentes autem praecipuae eſſe videntur:

1. *Irritatio, ſpaſmuſque igitur forſitan, quibuſdam in morbis ſpaſmodicis, renibus illatus.*—Exemplum hujuſmodi manifeſtum nobis praebet hyſteria. Cum hic morbus a motibus canalis alimentarii, quem inter et renes conſenſus evidentiſſimus intercedit, ſpaſmodico-convulſivis plane proficiſcatur, hi quoque irritentur neceſſe eſt. Irritatio autem actionem vaſculorum renis ſecernentium adauctam movebit, quae, ut copia urinae praeter conſuetudinem magna profundatur, facillime faciet. Et cum nihil irritatione ad ſpaſmum cuilibet parti inferendum ſit accommodatius, vaſcula ſecernentia eo forſitan aliqua ex parte conſtringentur; et nihil igitur parumve mucilaginis

laginis urinae propriae deſcendere patientur*; unde id urinae, quod excernitur, limpidum evadet, nihil, uti conjicimus, vel dulcedinis vel materiae ſaccharinae ſupra comprehenſae, habens. Diabetes vero, qui in hyſteria ſeſe oſtendit, tantum ſymptomaticus eſt; et idcirco ab incepto noſtro, qui de idiopathico fere ſolo agere decrevimus, magna ex parte alienus. Quinetiam diabetes ſymptomaticus in febribus, potiſſimum finem verſus, nonnunquam accedit, et igitur forſitan non tantum ab irritatione, quantum a debilitate, uti Boerhaavio et Swietenio * placere videtur, per febris durationem renibus illata promanat.

2. *Liquores quilibet nimis liberaliter ſumpti.*— Si quando ſyſtema immodica horum quantitate repleatur, natura ſemet excretione urinae praeter conſuetudinem magna levare conabitur. Impetus autem humorum ad renes factus, et ſaepe reiteratus, vaſcula iis ſecernentia nimis diſtendet, et ita non parum debilitabit, unde curſui invetareſcenti in poſterum difficillime obſiſtetur. Qui igitur in uſu liquorum diluentium nimio perſtabit, is diabete haud dubie periclitabitur. Exemplum autem hujus clarum in iis, qui in infuſo theae, vino, aliiſque liquoribus ſpirituoſis, immo cereviſia tenuiore, dulciter et fere conſtanter ſorbillandis

* Vid. Van Swiet. com. ſect. 661.

dis tempus conſumunt, ſeſe oſtendit; homines enim hujuſce farinae in diabetem incidere conſuerunt. In aurigis ſaepius, quam in aliis, dicitur morbus accedere. Hoc duplicem ob rationem accidere poteſt; namque potationi in primis dediti ſunt, et agitatio fere perpetua, cui viſcera eorum abdominalia inter equitandum objiciuntur, curſum humorum ad inferiora corporis, et ad renes in reliquis, facit."

3. *Frigus corpori admotum.*—Si hoc modice applicetur, vix impetum humorum ad renes facere valere videtur; namque id brevi ſubſequuntur rubor, calor, omneſque aliae reniſus ſyſtematis excitati notae. Igitur, hoc in exemplo, vim ſtimulantem, non ſedantem, habet, et curſum ſanguinis cutem potius quam renes verſus facit. Si vero, contra, corpori ſummo adeo liberaliter diuque admoveatur, ut nullus applicationem ejus reniſus ſubſequatur, vim plane ſedantem habet, molem totius corporis vaſcula cutanea conſtringendo imminuit, et humores ad renes, inter quos et cutem manifeſtus intereſt conſenſus, copioſius ſolito devehit. Frigus autem effectus hujuſmodi edere hinc abunde conſtat, quod ſub dio, potiſſimum ſi aër ſolito frigidior ad corpora adſpiret, quam domi et in cubiculo calido ſedentes, urinam

nam multo liberalius excernere ſolemus. Quo liberior et copioſior, contra, e. g. inter ſaltandum, perſpiratio eſt, eo parcius rariuſque ſemper urina redditur. Ex his igitur et ſimilibus facile poteſt cogi, frigus intenſum et diuturnum corpori applicatum diabetem poſſe movere.

4. *Venus immodica.*—Cum coitus nimis frequens corpus plane ſolvat, ſyſtema nervoſum debile et irritabile reddat, curſumque humorum ad partes genitales, et igitur ad renes quoque, qui non longe ab illis diſſiti ſunt, ſemperque vitiis, quibus illae laborent, per ſympathiam quandam, explicatu quidem difficillimam, magis minuſve afficiuntur, evidentem faciat, non eſt cur miremur, venerem immodicam ab omnibus fere auctoribus cauſis, quae moveant diabetem, fuiſſe annumeratam.

5. *Diuretica nimis acria.*—Omnia hoc genus medicamenta impetum humorum ad renes faciunt, et excretionem urinae adaugent. Hoc autem aliter, quam vaſcula renalia ſecernentia ſtimulando, actionemque igitur illis intendendo, facere nequeunt. Itaque, ſi diutius juſto adhibeantur, vaſa, quae urinam ſecernunt, actione adaucta continua debilitabuntur, tonumque ſuum amittent. Namque vaſa ſanguifera e fibris muſ-

cularibus magna ex parte compoſita, in morem muſculorum, exercitatione modica firmantur, immodica relaxantur. Nihil autem obſtat, quominus diabetes a tono horum amiſſo proficiſcatur.

6. *Evacuationes immodicae.*—Si in febribus intermittentibus, ex. gr. aliiſve morbis acutis, ſanguis nimis liberaliter, nulla aetatis, virium aegrotantis, indolis febris epidemice graſſantis, tempeſtatiſve anni ratione habita, detrahatur, vel alvus ſaepius violentiuſque juſto moveatur, vires et ſyſtemati univerſo et renibus convellentur, adeo ut diabetes a ſecernentibus horum relaxatis facile forſitan poſſit oriri. Evacuationes ſeroſae nimiae et inveteratae idem praeſtare dicuntur.

7. *Defatigatio.*—Omnes muſculi corporis humani, ſi intra certos limites exerceantur, inde firmitatem ſibi majorem adipiſcuntur. Si vero exercitatio ultra hoſce adhibeatur, tantum abſunt, ut validiores, ut, contra, debiles, irritabiles, relaxati, actionique parum apti evadant. Igitur, ſi corpus labore, ambulatione, curſu, equitatione, &c. quae modica quidem curſum humorum a partibus internis in ſuperficiem avertunt, nimis diu adhibitis, magnopere defatigatur, haud dubie

ob

ob debilitatem et corpori univerſo et renibus illatam, diabeti opportunius efficitur. Chirurgum celebrem, qui artem ſuam in agro Suffolcienſi exercuit, et poſtea hac in academia ad ſummos medicinae honores evectus eſt, probe novi, qui, ob magnum aegrotantium numerum ſuae curae commiſſum, equitationem diurnam et nocturnam fere continuam adhibere coactus, in hunc morbum incidit. Vir ſagax vero, quanti momenti eſſet *principiis obſtare* experientia doctus, ad medicamenta idonea protinus confugit, et per corticem Peruvianum, ſerumque aluminoſum potiſſimum, quam maxime liberaliter adhibita, ſemetipſum ad ſanitatem brevi reduxit. Quod notabile fuit, ſiquando, licet valetudine commodiſſima, quantum ad alia attineret, frueretur, ſemet incautus poſtea defatigaret, ſigna morbi ſe rurſus oſtendere coeperunt, et iiſdem remediis ſemper ex toto ſublata ſunt.

8. *Metus.*—Hic, ut neminem latet, ſpaſmum ſuperficiei corporis inferre conſuevit, ut faciei reliquarumque eorum, quibus incutitur, partium pallor evidenter teſtatur. Igitur curſum humorum ad renes faciendo, excretionem urinae adauctam movere poteſt; rarius vero adeo diu agere videtur, ut diabetem, qui multum ſpatii habebit,

habebit, poſſit creare. Hae ſunt praecipuae cauſae, quarum ab auctoribus mentio fuit facta. Caeterum morbus abſque ulla cauſa manifeſta frequenter invadit.

## NONNULLORUM E SIGNIS EXPLICATIO.

Cum ſigna hujus morbi numeroſiſſima ſint, nec fines, quibus diſſertatiuncula hujuſmodi circumſcribatur oportet, nec tempus patiuntur, ut omnia exponere aggrediamur. Unde vero ſequentia, quae quidem praecipua eſſe videantur, ſitis, nempe, calor inteſtinorum gravis, odor ſudoris ſubacidus, quantitas urinae excretae magna, dotes ejus praeternaturales, tumores partium inferiorum hydropici corpuſque emaciatum pendeant, oſtendere pro virili conabimur.

1. *Sitis.*—Si una ſecretio adaugeatur, omnes reliquae, ut neminem rei medicae phyſiologicaeque peritum fugit, pro rata ratione imminui conſuerunt. Pleraſque autem cauſarum, quae dia-

betem excitent, tales eſſe jam vidimus, quales impetum humorum praeter conſuetudinem magnum ad renes faciunt. Igitur minime mirandum, vaſcula oris et faucium ſecernentia nihil fere humoris, quod ſecernant, habere, et ſucco ſibi proprio magna ex parte privari, et ſitim ex hac cauſa oriri, quae curſui humorum ad renes facto pro rata ratione ſemper reſpondet, et pro gravitate morbi increſcit. Exemplum idem genus in hydrope, ubi, ob humores ſeroſos ad telam celluloſam, vel aliqua e cavis corporeis, juſto copioſius devectos, os fauceſque ſemper areſcunt; et in pneumonia, ubi humores in cavum thoracis effuſi, et empyema facientes, ſputum repente ſupprimunt, manifeſtum habemus. Quinetiam hanc doctrinam ulterius firmat, quod, cum phlegmaſia ab uno ad alium locum transfertur, incidere ſolet. Curſus ſanguinis a parte laborante ad aliam, ob ſtimulum forſitan huic admotum, majoremve vaſorum laxitatem, ſanguinem hic congeri patientem, factus, locum prius affectum protinus levat, tumorem, tenſionem, dolorem, et omnia ſigna inflammationis propria, tollens.

2. *Calor inteſtinorum gravis.*—Hic ab eadem omnino cauſa proficiſci videtur; namque curſus humorum

humorum renes verſus factus parum ſucci vaſis vel faucium vel canalis alimentarii exhalantibus ſecernendum relinquit, et igitur eandem ſicci-tatem ab ore ad anum uſque diffundit. Quod ſitis in faucibus, calor in inteſtinis appellatur.

3. *Odor ſudoris ſubacidus.*—Quae urina in diabete excernitur, ea haud dubie talis eſt, qualis fermentationem omnigenam, vinoſam, acetoſam, et putridam, poteſt ſubire *. Nec hoc mirandum, cum quantitatem materiae ſaccharinae magnam contineat, quam ad fermentationem omnes norunt eſſe proclivem. Igitur, ſi haec materia urinae admiſta extra corpus fermentationi omnigenae ſit opportuna, nihil obſtare videtur, quominus intra idem quoque, ſi, ob vires aſſimilantes debilitatas, in alimentum corpori debitum ſpatio ſolito non convertatur, vinoſam ſaltem, vita tuta et conſervata, ſubeat, et ſudorem odore ſubacido impertiatur. A nonnullis forſitan fermentationem hujuſmodi intra corpus pergere poſſe negabitur. Caeterum et motam et bene provectam eſſe teſtari videtur odor ſubacidus, quem tota renalis ſubſtantia cadaveris diabetici,

* Vide Medical Obſervations and Inquiries.

betici, quod noſocomio in regio anno ſuperiore fuit inciſum, evidenter emiſit. Si vero hoc modo ratiocinari nobis non liceat, in ſententiam quorundam, qui ſignum ratione ſequente exponunt, concedemus. Qui ſudor prorumpit, is e chylo perperam aſſimilato conficitur, nihilque fermentationis adhuc ſubiit. In ſuperficie vero corporis per veſtimenta cohibitus, et calori ibi ſemper offendendo objectus, prius vinoſa, deinde acetoſa, fermentatione afficitur, hoc modo odorem ſubacidum progenerans, adeo ut fermentatio excretionem, non excretio fermentationem, ſubſequatur.

4. *Quantitas urinae excretae magna.*—Hanc aliunde, quam ab humorum colliquatione, cum ingeſta tantum excedat, non poſſe proficiſci multi ſunt opinati. Caeterum ab hac cauſa nequit oriri; namque urina aegroti diabete laborantis calori, qui ut ebulliat facit, objecta minime cogitur *, quod nihil lymphae coagulabilis ei admiſtum eſſe teſtatur. Si vero lympha coagulabilis, quae reliquas ſanguinis partes inter ſeſe conjungit, et ne e vaſis elabantur cavet, nulla ex parte ſoluta

* Vide Medical Obſervations and Inquiries.

ſoluta ſit, ſanguis haud dubie nihil colliquationis ſubiit. Cum autem magna urinae quantitas, quae ſoleat excerni, non a ſanguine liquefacto profluat, haud aliunde quam ab abſorptione cutanea ſuam originem poteſt deducere. Corpus ſaepe, nullo cibo potuve ingeſto, non parum ponderis ſibi acquirit, quod nequit exponi, niſi vaſcula cutis lymphatica, quae ibi oſtiis patulis ubique hiant, quorumque vis abſorbens hoc in morbo forſitan, ob impetum humorum ad interiora factum, multum augetur, humorem ab aëre ei circumdato attrahere ponas. Aërem autem humore ſemper liberaliter eſſe inſtructum, teſtantur magnae aquae quantitates, quas acida nonnulla ſaleſque alkalini ei quam ſicciſſimo objecti attrahere conſuerunt.

5. *Dotes ejus praeternaturales.*—Harum autem praecipuae ſunt dulcedo et magna materiae ſaccharinae quantitas. Prior, nonnullis in exemplis, uti Cullenus celeberrimus teſtatur, deeſt. Cum hoc incidit, vis concoctrix et poteſtates aſſimilantes non plurimum videntur imminui; et igitur cibus, qui ſumitur, in alimentum idoneum convertitur, et non cum urina; quae, quanquam quantitate adaucta, ſales ſibi proprios, concoctionis

nis fere abſolutae propaginem, reliquaſque dotes naturales retinet, ſub forma materiae ſaccharinae excernitur. Quandocunque vero dulcedo, quod quidem plerumque accidit, urinae ineſt, a nulla alia cauſa, quam a materia quam lotium contineat ſaccharina, poteſt proficiſci. Igitur proximum eſt, ut unde haec oriatur reperire conemur. Magnam materiae ſaccharinae autem quantitatem vegetabilibus ineſſe, docet fermentatio eorum vegetativa cohibita. Non parvam ejuſdem copiam ex iis pro cibo ſumptis, et concoctioni objectis intra corpus quoque poſſe extrahi demonſtrare videntur ſaccharum e lacte foemineo paratum †, ſerumque diabete laborantium ſubdulce repertum ‡. Haec vero materia in iis, qui diabete colluctantur, non longe, ut ſanitate ſubſtante ſolet, ultra naturam chyli, quamvis aliquantum tamen progreditur, nec, ob vires concoctrices et aſſimilantes magnopere debilitatas et infractas, in alimentum ad detrimenta, quae corpus ſingulis diebus capiat, penſanda rite accommodatum mutatur, ſed una cum urina deſcendit, ſignumque, quod exponimus, movet.

6.

† Vide Doctoris Young Diſſertationem Inauguralem.

‡ Vide Medical Obſervations and Inquiries.

6. *Tumores partium inferiorum hydropici, corpuſque emaciatum.*—Tumores autem hydropici ab ea corporis debilitate univerſa, quae in hoc morbo plane ſubeſt, et ut vaſcula exhalantia nimiam humoris ſeroſi quantitatem effundant, haud dubie facit, manifeſte proficiſcuntur. In partibus inferioribus ſeſe potiſſimum oſtendunt, quod humores ibi contra gravitatem ſuam aſcendant neceſſe eſt. Quod vero rem ita ſeſe habere teſtatur, eſt, quod tumores, cum poſitura corporis per noctem horizontalis difficilem humorum aſcenſum ſuſtulit, mane multum imminuuntur, vel ex toto evaneſcunt, et, corpore erecto, rurſus apparere incipiunt. Quantum ad corpus emaciatum attinet, hoc ſignum nullius explicationis indigere videtur, cum materiam ſaccharinam, quae a natura ad corpus alendum deſtinatur, ob vires concoctrices depravatas, una cum urina tranſire habeatur compertum. Hoc haud dubie corpus macilentum reddit, vires ei mirum in modum convellit, eamque, quae debilitatem nunquam non ſubſequitur, irritabilitatem movet, unde febris hectica, quae, diabete finem verſus appropinquante, accedit, videtur proficiſci.

## EVENTUS MORBI.

Hic quidem nonnunquam fauſtus eſt, ſi morbo venienti per remedia efficaciſſima liberaliter adhibita occurratùr. Si vero diabetes inveteravit, nullis medicamentis parere, aegrotumque tandem extinguere conſuevit. Si coitum immodicum febreſve excipiat, vel ſenes et bibaces invadat, quam plurimum periculi habet.

## RATIO MEDENDI.

Conſilia autem hunc morbum depellendi duo eſſe videntur:

I. Impetum humorum renes verſus factum tollere.

II. Univerſum ſyſtema, cum morbus non a vitio renum tantum, ſed totius corporis, plane videatur oriri, omni ratione firmare.

I.

I. *Impetum humorum renes verſus factum tollere.*—Remedia autem, quae huic conſilio accommodantur, ſunt ſequentia.

1. *Exercitatio.*—Vires aegroto plerumque adeo convulſae ſunt, ut exercitationem corpoream nequeat adhibere, quin brevi admodum fatigetur, quod circuitum ſanguinis minus vividum reddit, et igitur tantum abeſt, ut curſum humorum ad ſuperficiem faciat, et perſpirationem promoveat, ut, contra, ſpiracula cutis occludat; effectuſque ex toto contrarios edat. Igitur ad geſtationem decurrendum. Hanc diu, cum non viribus ſuis ſed alienis promoveatur, citra defatigationem adhibere poteſt aegrotus, et optimos igitur multoque magis continuos ab ea fructus percipere. Hujus autem optima ſpecies videtur eſſe equitatio, quae non tantum curſum humorum cutem verſus facit, igiturque perſpirationem liberalem, ut experimenta Sanctoriana teſtantur, movet, impetum renes verſus factum hoc modo imminuens, ſed animum demiſſum quoque erigit, ſolidis ſimplicibus elaterem, fibris motricibus tonum et univerſo corpori robur vigoremque, concilians. Quinetiam, in rheda curruve vehere idem fere praeſtare ſolet, et illis,

quibus vires adeo imminutae ſunt, ut equo facile nequeant inſidere, magis convenit. Navigatio, denique, cujus periculum hoc in morbo non ſaepe adhuc factum eſſe videtur, utpote quae diem noctemque poſſit continuari, non minus forſitan, quam aliae exercitationis ſpecies modo poſitae, in morbum perſpirationem aequabilem excitando poſſet.

2. *Frictio.*—Haec pro ſpecie exercitationis poteſt haberi, et haud dubie eodem modo, quamvis minus univerſe, agit, curſum humorum ad ſuperficiem faciens, partibuſque, quibus applicetur, vigorem comparans. Igitur ad impetum ſanguinis renes verſus factum compeſcendum quam optime accommodari videtur; et hoc commodi habet, quod omni tempeſtate, ſive coelum ſudum et ſerenum, ſive nubibus obductum ſit, cum ad alia exercitationis genera nequit decurri, poteſt adhiberi. Hoc autem, quod ad omnes exercitationis ſpecies ex aequo attinet, memoria ſemper tenendum, quod a lenioribus, ſi corpus ſit debile, ſemper incipiendum, et ad vehementiores lente et gradatim tranſeundum, quodque in illis adhiberi inceptis, abſque ulla intermiſſione, perſtandum. Hoc enim neglecto, quod utiliſſimum fuiſſet, id ſaepe ex toto inutile evadit.

3.

3. *Balneum tepidum.*—Hoc, propter vim ſuam relaxantem, qua id praeditum eſſe omnes fatentur, ad cutem aridam et aſtrictam emolliendam, et idcirco ad curſum a renibus exteriora verſus faciendum, in primis videtur accommodari. Igitur ad hoc, quandocunque conſtrictio cutis ſeſe oſtendit, confugi debet. Exempla, ubi in auxilium morbi promptiſſimum fuit, non deſunt. Unum, idque inſigne, memoriae in praelectionibus ſuis prodendum curavit celeberrimus Cullenus. Ægroto, cui cutis et aridiſſima et frigidiſſima fuit, ut ſemetipſum in tepidam quotidie demergeret, ſuaſit. Quod ſperavit, evenit; namque mollities calorque priſtina cuti redierunt, profluvium urinae imminutum eſt, et aegrotus ad ſanitatem ex toto tandem reductus eſt.

4. *Regio calida.*—Ad plagam calidiorem migrare, cute arida et aſtricta, ſaepe in morbum non parum poteſt; hic enim perſpiratio, ob majorem ſolidorum laxitatem, multo magis, quam alibi, copioſa et liberalis. Si vero in hanc medendi viam procedatur, in regione ad auſtrum vergente per totum vitae forſitan decurſum manendum, aut ſaltem, morbo depulſo, ad terram, quae ad ſeptemtriones ſpectat, tarde et gradatim, ne morbus fiat recidivus, redeundum.

5.

5. *Diaphoretica.*—Haec in uſu communi fuerunt, et ea quidem depoſtulare videtur ſummi corporis ſiccitas. Circuitum ſanguinis in ſuperficie diabete laborantibus non parum impediri neminem latet. Hinc cogi poteſt, renes totumque ſyſtema internum admodum levatum iri, ſi curſus humorum ad ſuperficiem poſſet fieri. Nonnulli ſuadent, ut ad diaphoretica potentiſſima, pulverem nempe Doveri, &c. confugiatur. Si vero meminerimus, quantus totius ſyſtematis niſus ſudationem praecedat, quantaque debilitas eam ſaepe ſubſequatur, iis haud dubie abſtinere, et ad leniora tantum, quae circuitum liberum faciant, et madorem cutis modicum excitent, decurrere tutius eſſe judicabimus. Nihil autem conſilio hujuſmodi forſitan melius accommodatur, quam veſtimenta e panno laneo confecta proxime cutem gerere.

6. *Emetica.*—Haec eoſdem effectus, ac diaphoretica, editura eſſe putares. Caeterum, quanquam curſum humorum ad ſuperficiem faciendo prodeſſe poſſunt, aliquid periculi ab actione eorum violenta, ſyſtemate adeo debilitato, metuendum. Inſuper, actionem eorum promovendi cauſa plus liquoris, quam hoc in morbo convenit,

in

in ventriculum ingerere neceſſarium. Praeterea, emetica, quae fluxum urinae augere dicuntur, hoc non aliter, quam per diluentia, una cum iis adhibita, praeſtare videntur. Igitur plurimi, utrum necne profint, dubitare conſuerunt. Exemplum vero aegroti memoriae traditum eſt, qui vomitione adeo gravi, ut mortem ei intentaret, correptus eſt, quique nihilominus e diabete ex toto brevi convaluit. Hoc quidem ſuadere videtur, ut periculum eorum fiat; ſed potiſſimum ſub initium ſunt adhibenda.

II. Univerſum ſyſtema, cum morbus non a vitio renum tantum, ſed totius corporis, plane videatur oriri, omni ratione firmare.

Quae remedia huic conſilio accommodantur, ea ſunt,

1. *Aſtringentia.*—Haec in ſolida ſimplicia agunt, tonumque illis particulas, unde conflentur, ad ſe invicem propius accedere cogendo conciliant. Non parum auxilii, cum evacuationes ex aliis organis ſecernentibus morbidas ſaepe compeſcant, hoc in morbo promittere videntur. Caeterum renes, reliquum ſyſtema roborando, tantum firmant; ea enim nunquam dari notiſſimum eſt, quin effectus ſuos in totum corpus diffundant. Igitur hoc in morbo, qui minime renum proprius,

ſed

ſed ſyſtematis univerſi communis, eſſe videtur, in primis neceſſaria ſunt. Eorum autem praecipua ſunt acidum vitriolicum, aqua calcis, aqua Bathonienſis et Briſtolienſis, rhabarbarum, uti nonnullis placet, et alumen. Horum omnium periculum fieri poteſt; ſed palmam reliquis praeripit alumen. Vel ſubſtantia, vel ſub forma ſeri aluminoſi, adhiberi poteſt. Nunquam vero obliviſceris, hoc et reliqua aſtringentia parum prodeſſe ſolere, niſi liberaliter aſſumantur, et in uſu eorum ſatis diu perſtetur.

2. *Tonica.*—Plurima horum hoc in vitio fuerunt adhibita. Eodem modo, quo aſtringentia, agunt. Non tantum renes, ſed canalem alimentarium, totumque ſyſtema, corroborant. Igitur nihil illis contra ſigna hujus morbi praecipua, concoctionem depravatam nempe, vireſque aſſimilantes debilitatas, efficacius facile reperies. In modum autem aſtringentium quam maxime liberaliter ſunt adhibenda, alioquin parum proderunt. Praecipua ex hiſce ſunt cortex Peruvianus, praeparata e ferro, amara, balneum frigidum, exercitatio, quam remediis curſum humorum ad ſuperficiem facientibus ſupra annumeravimus.

3.

3. *Stimulantia.*—Haec, vaſa languida et debilia excitando, tonum forſitan illis, et igitur univerſo corpori, aliqua ex parte conciliabunt. His haud dubie accenſenda eſt tinctura cantharidum. Ad uſum hujus ſucceſſu cum proſperrimo, ut ille teſtatur, in noſocomio Middleſexiae ſaepe decucurrit vir celebris Dr Briſben. Apud Scotos majore etiam quantitate fuit adhibita; ſed votis adhibentium nequaquam ex aequo reſpondit.

## REMEDIA ANOMALA.

Conſilio viſciditatem maſſae humorum univerſae majorem comparandi alii ad inſpiſſantia vegetabilia, ut gummi Arabicum, althaeam, &c. alii ad animalia, ut cornu cervinum, ichthyocollam, oſtreas, &c. confugerunt. Haud dubie innocua ſunt, et, abſque ullo periculo, poſſunt tentari. A nemine tamen, cui fidem habere potuimus, ea, quanquam liberaliter adhibita, unquam profuiſſe accepimus. Opium per ſe, et aſtringentibus tonicisque

nicisque adjunctum, fuit datum. Nihil aliud vero quam ſigna in tempus breve levat, et diu adhibitum tonum univerſo corpori perdendo magnopere nocet.

Quinetiam regioni lumborum frigida, emplaſtraque defenſiva, uti appellantur, fuerunt applicata. Eidem quoque circumdata ſunt cingula. Hanc medendi viam multum commodi ſecum adducere putavit vir celebris Whyttius. Alii vero, qui ejuſdem periculum fecerunt, ſe ſpes ex toto inanes foviſſe confitentur. Quantum ad nos attinet, quomodo, niſi partes quibus admoveantur ſuſtentando, poſſint prodeſſe, haudquaquam videmus.

Curatio denique hujus morbi magna obſcuritate adhuc involvi videtur. Igitur locum remedia multa potentiſſima, quae nondum in uſu, ſaltem communi, fuerunt, qualia ſunt, metallica tonica, ut cuprum ammoniacale, calx zinci, vitriolum, &c. medicamenta nervoſa, uti nominantur, ut moſchus, &c. tentandi praebet. Quantum vero haec in morbum poſſent, dictu in primis difficile foret.

Cum aegrotus ad ſanitatem nequit reduci, ſigna omni ratione levare conandum. Hoc potiſſimum

mum praeſtant tabi corporis alvique duritiei occurrere, et ſitim ſedare. Primo conſilio accommodantur alimenta adipoſa, quae, uti experimenta accuratiſſima teſtantur, admodum nutriunt; alteri oleum ricini, et, ſi alvum aſtrictam nequeat ſolvere, tinctura jalapii ei adjuncta; tertio aurantia, tamarindi, &c. et, his ſitim extinguere non valentibus, diluentia quam maxime parce raroque adhibita.

Hoc modo opuſculum noſtrum ad finem perduximus. Si quid vero ei laudabile inſit, id Culleno celeberrimo, cujus veſtigiis ubique inſiſtere ſumus conati, ex toto fere referendum eſſe fatemur.

Tantum ſupereſt, ut gratias viro illuſtri Thomae Moffat, M. D. maximas habeam, qui mihi, ab ineunte uſque aetate, omnibus in rebus, quantum in ſe fuit, amicus certus fideliſque ſemper conſuluit.

Abſit, denique, ut Patris optimi oblivifcar. Cum vero beneficia, quae in me curaverit conferenda, plura multoque majora ſint, quam ut verbis facile poſſint depingi, ea ſilentio potius praetereunda, quam ingenii culpa deterenda puto.

F I N I S.

# DISSERTATIO MEDICA, INAUGURALIS, QUÆDAM DE DIABETE COMPLECTENS.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NECNON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

ANTONIUS MANN,

HIBERNUS,

Soc. Phyſ. Edin.

Et

Soc. Chem. Sodalis.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque ſolitis.

——————— the ghaſtly form,
The lip pale-quivering, and the beamleſs eye,
No more with ardour bright :

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXV.

Viro ornato

MICHAELI PARKER,

In comitatu Corcagenſi,

Armigero,

Ob amicitiam,

Qua ſe dignatus eſt,

Hanc diſſertationem

Offert

ANTONIUS MANN.

Mr Byndon

from his friend & countryman

A: Mann

# DISSERTATIO MEDICA,

## INAUGURALIS,

### QUÆDAM DE

# DIABETE

## COMPLECTENS.

DIABETES veteribus tam raro ſeſe obtulit, ut Galenus eum in praxi perampla bis tantum ſe obſervaſſe affirmat. Lommio et Fabricio Hildano non niſi ſemel videre contigit, quod ex literis eorum extat. Quare vero inter recentiores tam frequenter occurrit, nil juſtae rationis adhuc redditur; intemperantiam luxumque quidam pro cauſa poſuere; alii in potationem aquae frigidae nimis frequentem vitium contulerunt. Tales hypotheſes mihi haud omnino arrident.

 Williſius,

Williſius, celeberrimus apud Anglos medicus, urinae dulcedinem primo annotavit. Ab eo autem tempore fere omnes urinam in diabete dulcem non ſilentio praeterivere. De malo idiopathico hic loci tractare mihi duntaxat in animo eſt. Varia a variis ei indita ſunt nomina, uti Lienteria, Diarrhoea Nephritica, Urinae Profluvium, Dypſacos, Hydrops ad Matulam, et Diabetes.

## DEFINITIO.

Urinae plerumque praeternaturalis, copia immodica, profuſio chronica *.

## HISTORIA MORBI.

Nulla aetas aut ſexus hoc morbo ex toto immunis eſt. Viri autem prae foeminis ei magis obnoxii eſſe videntur. Lente furtimque maxima ex parte incipit, ſaepe ſine cauſa manifeſta oriens.

Micturitio

* Vid. Culleni Gen. Morb.

Micturitio frequens brevibus intervallis rediens, et quantitas reddita praeter conſuetudinem larga, prima ſunt ſigna quae adventum ejus denunciant. Sic ſiti ſemper, et appetitu aucto frequenter comitantibus, diu, ſine evidente in quavis corporis parte, vitio, ſaepe perſtat.

Progredienti vero morbo alia ſymptomata ſupervenient; urina non tantum quantitate, ſed etiam qualitate peccat, tum ſaporem, tum odorem mutata. Urinae fluxus, ſitiſque pariter mirum in modum augeſcunt. Fauces magis magiſque ſiti arent. Saliva viſcida, albida, ſpumoſa, crebro expuitur.

Dum haec ingraveſcunt, calore praeter naturam magno viſcera abdominalia afficiuntur. Urinam retinendi facultas imminuitur, et ſenſatione moleſta aegrotus ad eam reddendam ſaepe cogitur. Urina fere ſemper ſapore et odore ſubdulci praedita eſt, et nonnihil ſaccharinae materiae, ut experimenta teſtantur, ab ea comparari poteſt *. Haec vero ſigna, etſi raro, nonnunquam deſunt †.

Urina

* Vid. Black's Lectures, Med. Obſ. and Enq. vol. 5. ; et Home's Clinical Experiments, an. 1778.

† Vid. Cullen's Firſt Lines ; et Martin Liſter.

Urina ſacies diverſas ſaepe induit; aliquando opaca, miſturam mellis et aquae dilutiorem referens; ſaepius autem pellucida, coloris ſedimentique expers, invenitur; alias oleum quaſi, quod ei innatans ſpeciem pellicularum prae ſe fert, in ea continetur. Hujuſmodi mutationes, dotibus urinae haud mutatis, ſaepe accidunt.

Ægrotum mane ſurgentem, magis quam heſterna nocte cubitum euntem graviorem fieri, etſi in aëre ſicco, cubiculoque calido decubuiſſet, experimentis patet *. Obſervatu quoque dignum eſt, aegrotum interdiu leviorem evadere, etiam per tempus quo nulla urina reddita fuerat.

Cutis nunc arida, contracta, et rugoſa ſit. Alvus plerumque aſtricta. Appetitus cibi ſolidi modo mire augetur, modo vero pedetentim imminuitur, adeo ut aegrotus, quanquam ſenſatione inediae quaſi ingrata in regione epigaſtrica torqueatur, cibum omnigenum faſtidiat. Sapor ſubacidus in ore nonnunquam ſentitur.

Malo in pejus ruente, vires aegro ſubtrahuntur, ſignaque debilitatis evidentiſſima apparent. Colorem vultus amabilem pallor ingratus excipit, oculi ſplendorem amittunt, omniaque fatum imminere praenunciant. Extremitates inferiores aliquando frigeſcunt. Variae corporis

* Vid. Home's Clinical Experiments.

poris partes, uti femora, crura, et pedes, praecipue ſub veſperem, oedemate afficiuntur, quod mane appropinquante plerumque evaneſcit. Lumbi, teſtes, et ilia ſaepe tumeſcunt, ſi aeger a mingendo unquam abſtineat. Aſcitae nonnunquam ſigna quinque vel ſex dies continuos ſeſe oſtendunt, adeo ut aqua in abdomine fluctuans facillime deprehendatur. Habitus vero hicce hydropicus, morbo idiopathico eodem manente, ſaepe apparet, evaneſcitque.

Nunc in inteſtinis ſenſus caloris gravior magiſque excrucians, cum doloribus ad regionem lumborum pertinentibus, evadit. Pedum manuumque volae, praecipue ſub veſperem, ſaepe caleſcunt. Haud raro, nocte ingruente, ſudor ſubacidus et ingratus, qui nonnunquam univerſus fit, prorumpit.

Febris lente conſumens plerumque adeſt. Arteriae intra minutum octogeſies aut nonageſies micant: Saepe vero tales paroxyſmi, quales in hectica obtinent, intervallis accedunt. Pulſus jam durior centum quindecim aut centum viginti celeritate adaequat. Corpus macie et ſqualore, mens vero moeſtitia graviter afficiuntur. His ſignis ingraveſcentibus, vita tandem aegro abrumpitur.

DIAG-

## DIAGNOSIS.

Ab omnibus aliis qui corpus humanum infeſtant facile dignoſci queat hicce morbus, ſi nobiſcum conſideremus, ſitim plerumque magnam, ac copiam urinae praeternaturalis immodicam, huic ſolummodo communes eſſe. Quantum diſcriminis diabetem inter ac enureſin ineſt, haud facile in errorem inciditur. Haec etenim urinae dotibus ſuis haud mutatae, ex profluvio fere perpetuo abſque voluntate conſtat. Diabete e contrario laborantibus, urina invitis non excernitur, doteſque ejus mire mutantur.

## DE CADAVERUM SECTIONIBUS.

Quamdiu inter majores quicunque cadaver humanum incideret, is funeſtus habebatur, eos plurium morborum tum naturae, tum ſedis, ac proinde curationis, tam ignaros fuiſſe, non eſt cur mireris.

Ex

Ex quo vero homines e tali caligine emerſerunt, anatomici aſſiduo, in morborum natura cadaverum ſectionibus inveſtiganda, et non ſine fructu, ſummam curam et diligentiam adhibuerunt.

Quanquam hic morbus rarius occurrat, quaedam tamen cadaverum, quae diu hoc morbo laboraverant, ſectiones memoriae traduntur. Petrus Pawius puellae, quae diabete aliquot annos tentabatur, renes praeter modum flaccidos, et colore cinereo ſe inveniſſe teſtatur. Cadavere Comitis cujuſdam, qui, uti apud Hoffmannum videre eſt, diu hoc malo vexatus fuerat, aperto, concreta calculoſa viis urinariis inhaerentia inventa fuere. Ureter dexter inſuper mire dilatatus, et ren lateris ejuſdem mole inſigniter auctus apparuere. Reliqua quoque viſcera abdominalia, hepar vero potiſſimum, morbida deprehendebantur. Ob hanc cauſam, Mead, et alii, diabetem ex hepatis vitio oriri credidere. Ad talem opinionem refellendam plurima ſunt argumenta, quae hic proferre haud neceſſarium duco, nam brevis eſſe laboro. Alteram inſuper hiſtoriam ex Clinicis Experimentis Claro Home, ſolita cum cura, inſtitutis, proferam. Sic inquit: ‘ On examining the kidneys, ‘ the left was larger than natural, and its ſubſtance ‘ ſofter.

‘ ſofter. There was no uncommon appearance in the ‘ right kidney, except a greater degree of ſoftneſs. ‘ The ſubſtance of both the kidneys had a ſour odour. ‘ The ureters were of a natural ſize. The coats of ‘ the bladder were ſtronger than common, and no ‘ lacteals could be found about the neck of it, though ‘ ſome have imagined that much of the fluid is depo- ‘ ſited in the bladder by a retrograde motion in the ‘ lymphatics. All the glands of the meſentery and ‘ meſocolon were enlarged, of a pale colour, and firm ‘ conſiſtence. The vaſcular ſyſtem of the meſentery ‘ was rather large. The liver was natural, and had ‘ ſome firm adheſions to the colon. The large inteſ- ‘ tines were much loaded with hard faeces. The reſt ‘ of the abdominal and thoracic viſcera were natural.’

## CAUSÆ REMOTÆ.

Quoniam diabetem ſaepe ſine cauſa manifeſta oriri conſtat, pluresque ex eadem familia eo affectos fuiſſe, nonne, donum funeſtum a parentibus ad nepotes aliquando tranſire, veriſimile videtur?

Multae

Multae nihilominus ſunt cauſae, quae eum inducere valeant, ab auctoribus recenſitae. Praecipuas igitur perſtringere mihi propoſitum eſt.

*Morbi praecedentes.*—Cum omnia corpus infirmantia pro cauſis ejus habeantur, facile concipitur, quare morbos acutos, praecipue evacuationibus immodicis comitatos, uti choleram, febres intermittentes ſanguinis miſſione, vel purgantibus plus juſto adhibitis fugatas, &c. nonnunquam excipiat.

*Concreta calculoſa* viis urinariis inhaerentia, cadaveribus, quae diu cum hoc morbo colluctabantur, reſectis, ſaepe ſeſe oſtendunt. Quoniam tamen, diabete abſente, ſaepius ſunt conſpecta, ſi morbum haec unquam inducant anceps haereo. Igitur fortuita eſſe mihi viſum eſt.

*Liquores nimis liberaliter ſumpti.*—Majore liquorum copia ingurgitata, urinam pro rata ratione augeri neminem latet. Horum igitur uſus nimius impetum humorum renes verſus facit, et ſic vaſcula ſecernentia nimis diſtenta, quantitatem ſolito majorem ſecernunt, unde curſui inveteraſcenti in poſterum obſiſtere diſſicillimum erit. Diabetes vero, totius corporis potius quam renum imbecillitate cieri videtur: Qui enim po-

tationi nimis indulgent, hos morbis debilitate poſitis patere experientia conſtat. Aurigae prae aliis huic morbo obnoxii eſſe dicuntur. Hoc vero ab eo oriri videtur, quod hi vino immodice indulgentes, agitatione crebra ſuccutiantur, unde humores renes verſus pelli credibile.

*Frigus intenſum corpori applicatum.*——Nuper inter medicos quomodo frigus ſuos in corpus edit effectus acriter diſputatum eſt. Sed litem componere non eſt meum; ſat erit res factas memoraſſe. Frigore corpori modice applicato, brevi tempore plerumque reniſus ſigna corporis, uti calor, rubor in ſuperficie, &c. apparent. Hoc igitur in exemplo vi ſtimulanti gaudet. Si vero intenſum, diu applicatum, et praecipue humiditati conjunctum ſit, nullus ſubſequitur reniſus. Hoc loco effectus plane ſedativos gignit.

Quoniam vaſa cutanea conſtringendo, fluida renes verſus, quos inter et cutem adeo magnus exiſtat conſenſus, ut ſi unius excretio adaugeatur, alterius pro rata ratione imminuatur, pellit, facile cogi poteſt, quomodo diabetem frigus intenſum diuque applicatum nonnunquam inducat.

*Ven*

*Venus immodica* corpus debile et irritabile reddit; nil mirum igitur, eam ab auctoribus fere omnibus inter cauſas hunc morbum excitantes enumeratam eſſe.

*Acria purgantia.*—Profeſſor Home, duobus in exemplis, ſpeciem melitam, ab uſu jalapii et mercurii dulcis nimis frequenti excitatam ſe vidiſſe monet. Sydenhamus quoque eum intermittentes purgantibus nimis liberaliter adhibitis fugatas, ſaepe excipere teſtatur. His in caſibus, morbum a debilitate generali ſolummodo pendere, nonne veroſimile videtur?

*Acria diuretica* diu adhibita diabetem movere poſſunt. Vir generoſus Profeſſori Home cognitus, poſt uſum aquae (Anglice *Dunſe ſpaw*) immodicum hoc morbo correptus fuit. Williſius quoque, vini Rhenani viginti dies uſum eum excepiſſe memorat.

*Fatigatio.*—Ut exercitatio modica citra fatigationem robur vigoremque corpori conciliat, ſic ultra limites intenſa, e contrario corpus debile, laxum, et ad omnia vitae munera impar reddit. Debilitatem igitur inducendo, haec pro cauſa diabetis habetur. Mihi aegrotum diabete detentum in Noſocomio Edinenſi videre contigit, qui in nihil praeter fatigationem culpam vertere potuit. In obſervationibus medicis hiſtoria hujuſmodi a Doctore Dobſon proditur.

*Affectionibus*

*Affectionibus in quibuſdam ſpaſmodicis* fluxum urinae mirabiliter ſaepe augeri, hyſteria exemplo eſt. Quoniam vero tantum ſymptomaticus eſt, lotiique qualitates fere immutatae manent, an idiopathicum morbi ſpaſmodici, niſi primo corpus debilitando unquam inducunt, incertum eſt.

## CAUSA PROXIMA.

Hujuſce morbi effectibus tam miris, medela tam difficili, et oeconomiae animalis noſtra ignorantia rite conſideratis, nil mirum eſt, de cauſa proxima varios in varias iviſſe ſententias.

Plurimae ſunt prolatae theoriae, quaeque fautores habuit, quaeque ſuccedenti invicem ceſſit, et omnes ad phaenomena explananda minime pares ſunt. Quoniam tantis in tenebris haec abdita eſt, de ſingulis opinionibus pauca tantum diſſerere mihi ſupereſt.

Williſius, morbum a diſſoluto ſanguine, vel a ſero cum craſſamento non rite admiſto, originem ducere exiſtimat.

Doleus

Doleus ſic inquit: 'Tubulos per omentum ex fundo 'ſtomachi prodeuntes nimis laxatos culpo. Per hos 'enim patentiores ductus ſine mora pergit ad renes 'quicquid eſt potulenti,' &c.

Junkerus morbum a motu vaſculorum renum ſecernentium valde turbato, qui, non ſolum ſerum, verum etiam lympham a pinguedine liquefacta derivatam, cum impetu in tubulos uriniferos propellit, oriri opinatur.

Mead ſtatum hepatis morboſum pro cauſa proxima habet.

Liſterus ardori ventriculi et inteſtinorum, potionem quamlibet lenem vehementer diureticam et acrem reddenti, cauſam adſcribit.

Hae vero opiniones meram hypotheſin tantum ſapiunt, et ideo refutationem vix merentur. His igitur leviter percurſis, ad probabiliora perveniamus.

Boerhaavius illuſtris a nimia arteriolarum renum, urinam ſecernentium, laxitate pendere contendit; et ſimul humores valde dilutos concurrere ad eum excitandum neceſſe eſſe affirmat. Cadaveribus, quae diu diabete laboraverant, apertis, renes praeter naturam laxos inventos fuiſſe, ſatis certo liquet. Pro effectu

vero

vero potius quam morbi cauſa hoc haberi oportet: Quamvis etenim vaſorum laxitas, ad fluxum urinae inſolitum explicandum aliquatenus ſufficiat, ad qualitates tamen mirabiles dilucidandas ex toto impar eſt. Tribus ſectionibus, Morgagni uti memoriae prodidit, renes praeternaturaliter flaccidi in conſpectum ſeſe dedere, etſi, vita perſtante, nulla ſigna diabetica adfuerant. Morbum non renibus ſedere ex eo deduci poteſt, quod ſanguinis ſerum diabete laborantium ſubdulce inventum fuiſſet *.

Quare humores valde diluti ad morbum excitandum neceſſarii ſint, nil rationis reddi poteſt. Urina, quanquam primo pellucida, ſervata, brevi tempore turbida fit, quod aliquid ſolito craſſius in ea contineri oſtendit. In hyſteria inſuper lotii quantitas modum in mirandum augetur, ubi nihil omnino ſubeſt, unde humores nimis dilutos eſſe putemus.

Cullenus celeberrimus, qui quodcunque tetigit, ornavit, theoriam omnibus aliis adhuc prolatis longe praeſtantiorem propoſuit; quae tamen, ut ipſe ingenue agnoſcit, haud adeo perſpicua eſt, ut omnibus quae objici poſſunt reſpondeat. Sic fatur: ‘ As I have al-

‘ ready

* Vid. Med. Obſ. vol. 5.

'ready ſaid, I think it probable, that, in moſt caſes, 'the proximate cauſe of this is ſome fault in the aſſi-'milatory powers, or thoſe employed in converting the 'alimentary matters into the proper animal fluids.'

Adhuc latet, et fortaſſe in omne aevum latebit proceſſus, quo alimentum vel ſolidum, vel liquidum, vel animale vel vegetabile, primo in chylum, deinde in ſanguinem mutetur; attamen ita rem ſeſe habere, nemo eſt qui inficias ibit. Igitur ſi corpori ſano, alimentum in chylum, chylumque in ſanguinem mutandi facultas ſit, nonne probabile eſt, hac facultate a quavis cauſa imminuta, gradum proceſſus animalis poſteriorem minus perfectum evadere, chylumque vaſa ſanguifera intrantem, nullam mutationem ſubire, et hoc in ſtatu per ſecretoria exeuntem, diabetem ut ſupra comprehenſum excitare?

Experimenta in ſanguinem diabete detenti, a Doctore Dobſon inſtituta, hanc opinionem ſtabilire videntur. Sanguinis ſerum ſubdulce, et quoad colorem lactis ſerum referens, compertum fuiſſe teſtatur. Hoc in caſu, materiam ſaccharinam in maſſa ſanguinis, priuſquam per renes circuitus perficiebatur, extitiſſe, et colorem a chyli haud aſſimilati commixtura ortum trahere, veriſimile videtur.

RATIO

## RATIO SYMPTOMATUM.

Unde horum praecipua pendeant, hic tantum oſtendere conabor: Omnia enim in hoc morbo occurrentia ſpeciatim enumerare haud neceſſarium foret opus.

*Sitis.*—Si in oeconomia animali una ſecretio adaugeatur, reliquas omnes pro rata ratione imminui, a phyſiologis pro axiomate ponatur. Minime igitur mirandum, dum fluxus per renes adeo magnus eſt, vaſcula oris fauciumque ſecernentia, omnis fere humoris privata nihil parumve ſecernere. Sic, pro morbi gravitate, ſitis ſemper increſcit. Hujuſmodi exemplum in hydrope habemus, ubi, propter fluidum ſeroſum in telam cellularem, vel in alias corporis cavitates, effuſum, os fauceſque ſiti ſemper arent.

*Inteſtinorum calor.*—Utpote ſitis ex defectu humoris in ore oritur, ſic inteſtinorum calor ab eadem cauſa originem fortaſſe ducat; vaſa etenim ſecernentia per totum canalis alimentarii curſum nihil fere humoris quod ſecernant habent.

Urinae

*Urinae quantitas effuſae ingeſta longe ſuperans.*— Multi hoc mirum phaenomenon ab humorum colliquatione proficiſci putaverunt. Urinam vero diabeticam nil lymphae coagulabilis continere, experimentis patet *. Ab hac igitur cauſa oriri nequit. Praeterea, ſi ita res ſeſe haberet, aegrotus paucis diebus animam efflaret, brevi etenim tempore quantitas urinae ingeſta ſuperans, corporis pondus prope adaequaret. Cum e contrario annos nonnunquam durat. Officiis vero vaſorum abſorbentium melius intellectis, enodatio magis conſentanea in lucem evecta fuit.

Atmoſphaeram circumdatam ſemper humore liberaliter inſtructam eſſe, a nonnullis ſalibus aëri quam ſicciſſimo objectis, magnas aquae quantitates ab eo attrahentibus, patet: Et materies quaſdam cuti applicatas a vaſis lymphaticis abſorberi experientia docet. Pondus, igitur, quod corpus aliquando ſibi acquirit, nullo cibo, potuve ingeſto, et urinae quantitas effuſae magna, abſorptionem ex aëre adauctam eſſe ponendo, exponi poſſint. Ingenioſiſſimus Prof. Gregorius (ut me certiorem fecit) aegrotorum quorundam corpora diabete laborantium probe inungi curavit, ut abſorptio ab aëre minor

 fieret;

* Vid. Med. Obſ. vol. 5.; Home's Clinical Experiments.

fieret; et brevi perſpicuum fuit urinae copiam inſigniter diminutam fuiſſe, et in uno eorum ad quantitatem pariter ac qualitatem naturalem tandem rediiſſe.

*Dotes ejus praeternaturales, viz. odor ſaporque dulcis*, a materia quam urina contineat ſaccharina plane oriuntur. Parte etenim urinae evaporata, ſubſtantia ſaccharo rubro et ſapore et odore ſimilis reſiduum erat *. Unde autem proficiſcitur nunc inveſtigandum eſt.

Detrimentum corpori indies illatum aſſumptione alimenti, quod viribus quibuſdam corpore inhaerentibus, in fluidum animale nutritioni inſerviens, commutatur, reſarciri ſolummodo poſſe experientia, docemur. Ad hoc vero efficiendum, alimentum primo in chylum, et poſtea in ſanguinem, convertitur. Conſpectu oeconomiae vegetabilis comparativo hoc illuſtrari videtur. Cibum in ſuos humores proprios aſſimilandi vegetabilibus ineſſe facultatem liquido conſtat: Quamvis etenim a fonte communi omnia hunc cibum deducunt, viribus tamen diverſis, in diverſis vegetabilibus inſitis, adeo mutatur, ut in uno pro nutrimento, in altero pro veneno, ſit corpori. Hoc autem in proceſſu, materiam chyloſam,

* Vid. Black's Lectures; et Med. Obſ. vol. 5.

chyloſam, vel ſaccharinam, mediam eſſe productionem, docet fermentatio eorum vegetativa cohibita. Ita in oeconomia animali primo formatur chylus, qui vaſa ſanguifera intrans, ibique fere nullam mutationem ſubiens, per renes tranſeat, et ſigna quae exponimus moveat. Sic fortaſſe variat morbus, prout proceſſus ſanguificationis plus minuſve perfectus evadat.

*Sudores ſubacidi.*—Materia ſaccharina in maſſa humorum exiſtens, et per renes aliquando tranſiens, urinam fermentationi vinoſae, acetoſae, et putridae, obnoxiam reddit. Per ſuperficiem quoque aliquando exiens veſtimentis cohibita, et calori objecta, prius vinoſa, deinde acetoſa fermentatione afficitur, et in hoc modo ſudorem odore ſubacido impertiatur.

Uti haec materia urinam extra corpus fermentationi omnigenae obnoxiam reddit, eadem intra idem accidere, vita tuta, et ſic perſpirationi odorem ſubacidum generari, quidam opinantur. Mihi vero, fermentationem ſubſequi excretionem quam contrarium, magis conſentaneum videtur. Nonne hoc modo ſapor ſubacidus, qui provecto morbi ſtadio in ore ſaepe ſentitur, explicari poſſit? Nonne quoque ventriculi dolor ardens,

ardens, ſenſatio tam frequenter aciditatis ibi effectus, eadem ratione exponi poſſit?

*Tumores hydropici.*—Haec ſymptomata raro aut nunquam, niſi in provecto morbi ſtadio, ſeſe oſtendunt; ideo debilitati corporis univerſali plane tribuenda. Exhalantia enim nimis laxata plus humoris ſeroſi effundunt, quam a lymphaticis infirmatis abſorberi poteſt. In inferioribus, quam in aliis corporis partibus, frequentius apparent; quia ibi contra gravitatem ſuam humores aſcendunt. Sic mane, propter poſitionem noctu horizontalem, imminuuntur, vel ex toto evaneſcunt: Interdiu, vero, corpore erecto, iterum apparere incipiunt.

*Corporis emaciatio.*—Cum copia materiae ſaccharinae tam magna, priuſquam in fluidum animale converti poteſt, tranſeat per renes, non mirum eſt, corpus debile et emaciatum evadere. Unde febris hectica huic morbo ſuperveniens originem ducit, inveſtigatu difficillimum eſt. Quoniam de acrimoniae praeſentia nil certi conſtat, an a debilitate, corporis irritabilitatem augente, oriatur, peritioribus dijudicandum relinquo.

PROG-

## PROGNOSIS

A morbi diuturnitate et ſymptomatum intenſitate petenda eſt. Aliquando fauſta, ſi morbo incipienti per remedia efficacia occurratur. Eo periculoſior eſt morbus, quo inveteratior. Si ſenes vel bibaces invadat, vel ſi coitui immodico, febribuſve ſuccedat, medicinae raro paret.

## CONSILIUM MEDENDI.

Hoc aeque ac theoria atra caligine implicatur: Plerumque etenim miſerrimus hoc morbo petitus, ſerius ocyuſve morte occumbit, tametſi omne remedium, vel a theoria propoſitum, vel ab experientia commendatum, adhibeatur.

Tamen nonnunquam ſanatur. Hic igitur ſemitam experientia deſignatam ſecuturus, medendi conſilia condere conabor.

*Primo,*

*Primo,* Cauſas remotas evitare.

*Secundo,* Quaedam ſymptomata levare, ſcilicet, agere ut impetum renes verſus factum tollamus.

*Tertio,* Totum corpus corroborare, cum morbus non a renum vitio, ſed potius totius corporis pendere videatur.

I. Cauſas remotas evitare.

Quod ad hoc ſpectat, neceſſarium eſſe omnes fateri oportet; cauſarum enim remotarum iteratio frequens morbum perpetuat, et plerumque vires medicamentorum impedit. Ad conſilium hocce implendum, harum cognitio ſufficiet. Liquoribus diluentibus omni cura praecipue abſtinendum. Ad ſitim vero, qua aegrotus fere ſemper vexatur, levandam, uſus aurantiorum aut tamarindorum praeſcribendus eſt.

II. Impetui humorum renes verſus facto obviam ire.

Huic conſilio accommodantur omnia quae fluida ad ſuperficiem eliciunt, veluti regio calida, exercitatio, balneum tepidum, veſtitus auctus, diaphoretica, et emetica.

*Regio calida.*—Quod eo laxiora ſunt ſolida, quo calidior eſt plaga, et ex hoc perſpiratio magis copioſa et liberalis, regionem calidiorem, cute arida et contracta,

et

et corpore haud multum laxo, migrare, utiliſſimum eſſe ſaepe invenietur. In praelectionibus ſuis, Prof. Cullenus exemplum hujuſmodi memoriae tradit: 'Homo, qui multos annos calido ſub coelo vixerat, ad 'clima magis ſeptentrionale rediens, ibi diabete correp'tus eſt.' Culleno autem ſuadente, ad regionem calidiorem iterum redivit, brevique tempore ad ſanitatem reductus eſt.

*Exercitatio* circuitum ſanguinis augendo, perſpirationem provocat. Variae vero ſunt ejus ſpecies variis corporis conditionibus idoneae. In tria genera, exercitationem corpoream, geſtationem, et frictionem, a medicis dividitur.

*Exercitatio corporea.*—Diabete diu perſtante, vires plerumque aegro adeo imminuuntur, ut ſi exercitatio corporea adhibeatur, generis mitiſſimi eſſe debet; quamvis inter exercitationes vehementiores perſpiratio valde augeatur, tamen poſtea pro rata ratione imminuitur, et corpus langueſcit et mens demittitur. Ob corporis igitur debilitatem, ſaepiſſime confugiendum eſt ad

*Geſtationem.*—Quod ad unamquamque exercitationis ſpeciem ſpectat, ſemper in memoria tenendum, quo debilius

bilius eſt corpus, eo leniorem eſſe in initio, et gradatim tantum adaugeri, debere exercitationem.

Navigatio leviſſima geſtationis ſpecies eſt, et aegrotis infirmiſſimis valde accommodata; quia ibi corporis niſus haud neceſſarii ſunt. Perſpirationem, appetitum, et concoctionem promovendo, animum exhilarando, et corpori univerſo vigorem conciliando, in hoc morbo multum valet.

Geſtatio in curru eoſdem fere praeſtat effectus, et debilibus, qui equitatione haud uti poſſunt, maxime idonea. Quod, ſi aeger ad equitationem valeat, ea optima geſtationis ſpecies eſſe invenietur. Inter equitandum humores ad ſuperficiem non tantum eliciuntur, (unde perſpiratio liberalis, ut experimenta Sanctoriana teſtantur) verum etiam mens demiſſa curiſque lacerata jucunde occupatur; aliquid animi attentionis etenim in equum regendo requiritur. Sic ab aerumnis, et moeſtitia aliquando ſubducitur.

*Frictio.*—Ad hanc exercitationis ſpeciem, cum neque exercitationi corporeae neque geſtationi locus ſit, decurrendum. Quamvis minus univerſe in corpus agit, exhalationem tamen per cutem fovendo, et robur vigoremque conciliando, plurima commoda producere queat.

at. Quae ſicca cum pannis laneis, aut ſtrigili, aut manu calida, aut demum oleis, perficiatur. Hic notare liceat, exercitationem quotidie uſurpandam eſſe, alias, raro quid boni praeſtaturam.

*Balneum tepidum* a multis medicis, ob vim laxantem qua gaudet, ad cutis adſtrictionem et ariditatem amovendam, plurimum laudatum eſt. Solida ſimplicia relaxando, ſolidaque viva ſtimulando, fluida ad ſuperficiem determinat, et ſic perſpirationem ciendo, impetum renes verſus factum tollit. De effectibus hujuſce in diabete laborante a Prof. Culleno in praelectionibus ſuis hiſtoria proditur. Ægrotus, cui cutis arida, contracta, et frigida fuit, conſilio ejus in balneum tepidum quotidie ſeſe immerſit. Propoſito reſpondit: Et pro rata ratione, qua cutis molitiem et calorem priſtinum recuperabat, urina imminuebatur.

*Veſtitus auctus*, corpus calidum ſervando, actionem vaſorum in ſuperficie excitat, et perſpirationem igitur promovet. Induſium laneum, quam proxime cuti indutum, in hoc morbo multum prodeſſe creditur.

*Diaphoretica*, ad ſiccitatem corporis, quae diabete certantibus plerumque accidit, amovendam a medicis uſurpantur. Etſi impetum renes verſus factum tollen-

do, fauſto cum eventu aliquando ſunt praeſcripta; attamen, ſi corpus debile et relaxatum ſit, in eorum adhibitione nos ſumma prudentia uti oportet. Pulvis Doveri omnibus aliis anteponendus eſt.

*Emeticis* eodem conſilio ac diaphoreticis, ut opinor, ad ſuperficiem fluida impellendo, ſimiles etenim fere edunt effectus, in diabetis curatione medici utuntur. Haec quoque caute adhibenda ſunt: Multum enim periculi, ab eorum actione violenta in corpus adeo debilitatum, metuendum. Plus liquoris inſuper ad vomitum promovendum, quam in diabete convenit, bibere neceſſarium eſt. Ob has igitur cauſas, utrum necne uſui eſſe poſſint, multi dubitant. Hiſtoria autem hominis diabete laborantis, qui poſt vomitionem quam maxime gravem ex toto ſanatus fuit, ut periculum faciamus, praecipue in initio, cum vires corporis a morbi diuturnitate haud fractae ſint, ſuadere videtur.

*Tertio.* Totum corpus corroborare. Huic conſilio accommodata ſunt aſtringentia, tonica, ſtimulantia.

*Aſtringentia* in ſolida ſimplicia, ea magis firmiora reddendo, praecipue agunt. Adhuc vero modus, quo hos effectus edunt, parum intellectus eſt; nec multum refert,

refert, ſi effectus ipſe certus ſit. Ut evacuationes morboſas ex vaſis ſecernentibus nonnunquam compeſcant, ſic in hoc morbo multum proſunt. Effectus ſuos autem, in corpus univerſe agendo, praeſtant, et ſic renes firmantur: Notatu enim dignum eſt, ea nunquam adhiberi, quin ſuos effectus per totum corpus diſpergunt.

Eorum praecipua ſunt alumen, acidum vitriolicum, gum kino, rhabarbarum, aqua calcis, aqua Bathonienſis et Briſtolenſis. Haec omnia aliquando ſucceſſu non caruere; omnibus aliis vero palmam facile praeripit alumen. Mihi diabete detentum in Noſocomio Edinenſi videre contigit, cui, aliis fere remediis quotquot fuerint fruſtra tentatis, praeſcribente ingenioſiſſimo Gregorio, egregie profuit.

*Tonica.*—In ſolida viva praecipue agunt, quorum vim deficientem excitando, nimiamque reprimendo, debilitatem amovent.

In quantitate quam maxime copioſa, eodem modo ac aſtringentia, devoranda ſunt, alias, votis raro reſpondent. Horum praecipua ſunt cortex Peruvianus, praeparationes ferri, amara, balneum frigidum, et exercitatio.

Cortex

*Cortex Peruvianus.*—Omnibus aliis e regno vegetabili depromptis, quae vi tonica praedita ſunt, multum praeſtat. Ventriculo tonum et corpori univerſo robur conciliat. Sin autem in morbo pertinaciſſimo ſine ſucceſſu interdum adhibeatur, non eſt cur miremur.

*Praeparationes ferri,* veluti rubigo, ſal martis, et tinctura martis, tuto, et maximo cum fructu, aegro praeſcribuntur. Aquae vero chalybeatae caute exhibendae ſunt, ne earum copia fluxum urinae adaugeat.

*Amara,* uti cortex aurantiorum, flores chamomeli, radix gentianae, &c. ventriculum, totumque corpus corroborando, multum valent. Hoc vero obſervandum, medicamenta haec diu uſurpata ventriculum ſaepiſſime infirmare. Hoc igitur accidente in dies aliquot eorum uſus omitti debet.

*Balneum frigidum,* ob vim tonicam, ſaepiſſime praeſcriptum eſt, et nullum remedium ad debilitatem corrigendam aptius inventum, ut plurima teſtantur exempla. Hoc tamen incaute haud omnino adhibendum aegrotantibus, quibus cutis arida et contracta eſt. Scire juvat, oportere balneum in initio modice frigidum eſſe, et paulatim frigidius uſurpari. Poſt immerſionem, exercitatio idonea convenit. Si rubor, calor, humor,

vel

vel mollities ſaltem cutis, corporis vigor, concoctio bona, animique hilaritas, balnei uſui ſuperveniant, tunc ejus viribus fidendum.

De exercitatione in ſuperiore parte jam ſatis dictum eſt.

Quoniam bonus nutrienſque cibus, idonea quantitate ſumptus et bene concoctus, prae omnibus aliis corpus corroborat; ſit igitur in hoc morbo ſiccus, nutriens, et concoctu facilis.

*Stimulantia* vaſa languida et debilita excitando, his totique corpori, tonum aliqua ex parte praebent.

Vinum rubrum, modica quantitate ſumptum, idoneus gratuſque ſtimulus eſt. Tinctura cantharidum his certe annumeranda eſt. Hanc, omnibus fere aliis remediis fruſtra tentatis, inſigni cum beneficio in hoc morbo praeſcriptam, Dr Briſben ſe vidiſſe affirmat. Votis vero aliorum adhibentium, etſi in eadem, a guttis xxv ad xxx, vel in doſi largiore propinata, non pariter reſpondiſſe videtur.

*Opii* vires quidam plurimis laudibus efferunt; nec deſunt exempla, ubi multum profuiſſe dicitur. Ejus tamen adminiſtratio curam haud levem deſiderat; diu enim continuata tonum corpori univerſo plerumque perdit.

Uti

Uti electricitas animalium corpora velociſſime pervadit, ſtimulatque, nonne parce et caute adhibita in hoc morbo prodeſſe poteſt? De remediis, quae alterutra claſſis ſupra commemorata ſubminiſtret, haec ſufficiunt, quibus pauca de nonnullis aliis addam.

Alvum modice ſolutam ſervare, haud parum conveniet.

Ægro, ſi ſpaſmis afficiatur, antiſpaſmodica, ut opium, camphora, moſchus, aether, &c. adhibenda ſunt. Emplaſtra defenſiva lumbis applicata a quibuſdam laudata ſunt. Singulum latum his et abdomini arcte circumdatum, Doctori Whytt judice, multum valet. Periculis autem factis, parum profuere.

TANTUM.

# ERRATA.

*Pagina* 25. *pro* molitiem, *lege* mollitiem.
28. *pro* chamomeli, *lege* chamaemeli.
30. *pro* ſingulum, *lege* cingulum.
*ib.* *pro* doctori, *lege* doctore.